

Київський університет імені Бориса Грінченка

Історико-філософський факультет

Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

«05» — 02 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 061.00.01 «Журналістика»

Київ – 2019

Київський університет імені Бориса Грінченка

Історико-філософський факультет

Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 09 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 061.00.02 «Реклама і зв'язки з громадськістю»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02150554
Наказувач відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0401/19
Підпис: *Несен*
(прізвище, ім'я, по-батькові)
« 20 » 19

Київ – 2019

Розробники:

Горбань Олександр Володимирович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії

Викладачі:

Горбань Олександр Володимирович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії

Мартич Руслана Василівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії Історико-філософського факультету

Протокол від 29 серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри д. філос. н., проф. Додонов Р.О.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

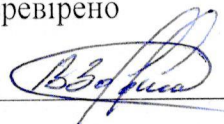
30.08.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

 проф. Голодавко Р.О.

Робочу програму перевірено

30.08.2019 р.

Заступник декана В.М. Завадський

Пролонговано:

на 2020 / 2021 н.р. (Додонов Р.О.), «28» серпня 2020 р., протокол № 1

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

Київський університет імені Бориса Грінченка

Історико-філософський факультет

Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

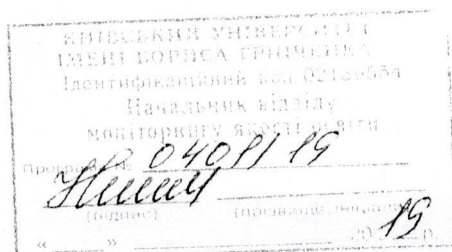
ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 061.00.01 «Журналістика»

Київ – 2019

Розробники:

Горбань Олександр Володимирович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії

Викладачі:

Горбань Олександр Володимирович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії

Мартич Руслана Василівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії Історико-філософського факультету

Протокол від 29 серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри Додонов Р.О. д. філос. н., проф. Додонов Р.О.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

_____. _____. 20__ р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

Робочу програму перевірено

30.08.2019 р.

Заступник декана В.М. Завадський В.М. Завадський

Пролонговано:

на 2020 / 2021 н.р. Додонов Р.О., «28» серпня 2020 р., протокол № 1

на 20__ / 20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	нормативна навчальна дисципліна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60	
Курс	3	
Семестр	5	
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	28	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	10	
Самостійна робота	18	
Форма семестрового контролю	іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення студентів з основними стратегіями наукового мислення, досягнення основних напрямків розвитку філософії науки як галузі філософського знання, її становлення в рамках світової та вітчизняної філософської думки, тенденціями сучасних наукових парадигм.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей освітньої програми підготовки:

- Здатність критично мислити (**ЗК-02**).
- Здатність особисто сприймати, оцінювати і розуміти свої та чужі емоції і вміння керувати емоціями (**ЗК-6**).
- Здатність до формулювання суджень та ухвалення рішень (**ЗК-7**).
- Здатність до когнітивної гнучкості (**ЗК-10**).
- Здатність оперативно збирати інформацію, мати глибокі базові знання з різних галузей та спеціалізовані знання з окремої галузі; дотримуватись балансу думок; уміти працювати з джерелами; взаємодіяти з аудиторією (**ФК-4**).

3. Результати навчання за дисципліною

- Виявляти високу адаптивність до змін професійного середовища, мобілізувати інтелектуальні та духовні можливості для самостійного засвоєння нових знань, прогресивних технологій та інновацій, оновлювати власні професійні компетенції з урахуванням інформаційних потреб аудиторії, що домінуватимуть в перспективі (ПРН-1).
- Використовувати сучасні інформаційні технології для роботи з джерельною базою в процесі фахової діяльності (ПРН-3).
- Уникати неконструктивних комунікативних ситуацій, конфліктів, що можуть нашкодити професійній репутації та інтересам справи; раціонально діяти в конфліктних ситуаціях, шукаючи компромісів на основі професійних принципів і взаємної ділової вигоди (ПРН-7).
- Аналізувати будь-який медійний продукт, оцінювати його на основі соціокультурних та філософських критеріїв (ПРН-8).
- Прогнозувати реакцію соціуму на інноваційні медійні продукти, розробляти й реалізовувати моделі діяльності відповідно до потреби різних соціальних груп (ПРН-13).
- Прогнозувати тенденції сучасного медійного ринку (ПРН-14)
- На основі здобутих знань уміти аналізувати різні види медійних продуктів та виступати в якості консультанта, експерта галузі (ПРН-18).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Наука як спосіб пізнання світу							
Тема 1. Наука як об’єкт вивчення, її система та функції у суспільстві.	6	2	2	-	-	-	2
Тема 2. Філософія науки, її предмет та проблематика.	6	2	2	-	-	-	2
Тема 3. Методи наукового пізнання	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем 1	20	6	6	-	-	-	6
Змістовий модуль II. Основні типи наукової раціональності							
Тема 4. Наука як тип раціональності.	7	2	2	-	-	-	3
Тема 5. Історична зміна типів наукової раціональності.	7	2	2	-	-	-	3
Тема 6. Класична наукова парадигма.	7	2	2	-	-	-	3
Тема 7. Філософська рефлексія сучасного етапу розвитку науки	7	2	2	-	-	-	3
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем 2	30	8	8	-	-	-	12
Семестровий контроль	10						
Усього годин	60	14	14	-	-	-	18

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наука як спосіб пізнання світу

Тема 1. Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві

Наука як пізнавальна діяльність. Суб'єкти і об'єкти такої діяльності. Мета, засоби та результати наукової діяльності. Наука як особливий тип пізнання, що складається з системи категоризованих, класифікованих, систематизованих, верифікованих фактів про об'єктивну реальність. Мета науки як створення об'єктивної картини світу, незалежної від суб'єктивних проявів внутрішнього світу окремої людини.

Абстрактний та емпіричний рівні наукового пізнання. Значення абстрагування для формулювання наукових універсальних законів та теоретичних систем. Роль досвіду в науці. Цінність науки: істинність та новизна. Завдання науки: опис, пояснення, передбачення.

Наука як інститут суспільства. Наукові організації як основні наукові соціальні інститути. Наукові публікації як спосіб інформування суспільства про наукові результати та їх критику. Соціологія науки. Етика науки. Імперативи наукового етосу (за Робертом Мертоном): універсалізм, колективізм, безкорисність, організований скептицизм.

Тема 2. Філософія науки, її предмет та проблематика

Наука як складне системне явище, що потребує філософського осмислення. Філософія науки як галузь пограниччя філософії та конкретного наукового знання. Характерні риси науковості: системність, відтворюваність, детермінованість, доступність для узагальнень та передбачень, проблемність, верифікованість, критичність, орієнтація на практику.

Проблеми походження науки та її періодизації. Плюралізм думок щодо «точки біфуркації» та виникнення науки. Основні періоди в історії становлення та розвитку науки. Об'єкт та предмет філософії науки.

Два рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний. Співвідношення емпіричного та теоретичного рівнів наукового пізнання з чуттєвим та раціональним пізнанням. Єдність та різниця емпіричного та теоретичного рівнів наукового пізнання, їх предмет дослідження.

Тема 3. Методи наукового пізнання

Основні методи наукового пізнання: спостереження та експеримент, їх структурні компоненти. Роль приладів в сучасному науковому пізнанні. Моделювання як специфічний метод наукового пізнання. Проблема прототипу та моделі.

Формалізація як метод наукового пізнання, здатний до вивчення об'єкту пізнання через вивчення знання про нього. Загальна структура формалізації:

символізація, перетворення, інтерпретація. Стандарти процедури формального дослідження: несуперечливість, коректність, адекватність. Роль логіки та математики в розробці методів формалізації. Достоїнства формалізації. Відносність «кордонів формалізації».

Проблема виміру як методу. Наукові поняття: класифікаційні (якісні), порівняльні, кількісні. Кількісні поняття та процедура виміру. Співвідношення якісних та кількісних понять. Застосування кількісних понять.

Гіпотетико-дедуктивна схема розвитку наукового знання. Пояснення і передбачення. Процедури обґрунтування теоретичних знань. Зміст процедури співставлення теорії та досвіду. Відносний пріоритет досвіду. Критерії вибору теорії: принципова перевірність, максимальна узагальненість, передбачувальна сила, принципова простота, системність.

Змістовий модуль 2. Основні типи наукової раціональності

Тема 4. Наука як тип раціональності

Наука і духовна культура. Функції науки в житті суспільства. Підстави науки як система регулятивів, що детермінують мету і способи отримання наукового пізнання, уявлення і розуміння реальності, що вивчається, а також форму і ступінь обґрунтування наукового знання і його включення в людську культуру. Логіко-епістемологічні нормативи науки: опис, пояснення, системність, доказовість та обґрунтованість, евристичність. Соціокультурні норми науки: прагматична, прогностична, експертна.

Головні критерії науковості: теоретичність, обґрунтованість, системність, раціональність, верифікація. Критерії науковості як результат історичного розвитку науки та культури. Наукова картина світу як форма систематизації та узагальнення наукових знань. Різновиди наукової картини світу за рівнем узагальнення: загальнонаукова, галузі наук, окремого комплексу наук.

Раціональність як здатність упорядковувати сприйняття світу. Наука як особливий тип раціональності. Типи наукової раціональності: класичний, некласичний, посткласичний.

Традиціоналістський та технократичний типи розвитку цивілізації та їх базисні цінності.

Тема 5. Історична зміна типів наукової раціональності

Генезис та становлення теоретичного знання в античній культурі. Формування передумов наукового мислення в середньовічних університетах. Становлення дослідної науки в культурі пізнього Середньовіччя та Відродження.

Наукова революція XVI-XVII століть: формування основ математичного природознавства. Раціоналізм та емпіризм як основні філософсько-методологічні програми в науці Нового часу.

Тема 6. Класична наукова парадигма

Класична наука XVIII-XIX століть. Роль Просвітництва в розвитку науки. Позитивістська традиція в філософії науки: класичний позитивізм і емпіріокритицизм. Проблемне поле та принципові положення логічного позитивізму та постпозитивізму.

Критичний раціоналізм Карла Поппера. Наукові, методологічні та філософські витоки постпозитивізму. Основні принципи і проблематика постпозитивізму. Мислителі постпозитивного напрямку: Томас Кун, Імре Лакатос, Джеральд Холтон, Пол Фейєрабенд. Проблема включення нових теоретичних уявлень в культуру.

Тема 7. Філософська рефлексія сучасного етапу розвитку науки

Головні характеристики сучасного етапу розвитку науки. Наукові революції як «точки біфуркації» в розвитку знання. Типи наукових революцій: глобальна, комплексна, науково-технічна. Три глобальні наукові революції. Нелінійність росту наукового знання.

Наука в контексті сучасної цивілізації. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Наука та паранаука. Комп'ютеризація науки, її проблеми та наслідки. Етичні проблеми сучасної науки. Криза ідеалу ціннісно-нейтрального наукового дослідження.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	3	3	4	4
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	3	30	4	40
5	Індивідуальне завдання	30	-	-	-	-
6	Опрацювання фахових видань	10	-	-	-	-
7	Написання реферату	15	-	-	-	-
8	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
9	Виконання тестового контролю	10	-	-	-	-
10	Лабораторне заняття (допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
11	Творча робота (в т.ч. есе)	20	-	-	-	-
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю	-	-	76	-	93
	Коефіцієнт	60/169=0.355				

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Мета самостійної роботи студентів:

- розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів;
- формування умінь і навичок самостійної розумової праці;
- розвиток морально-вольових зусиль;
- формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань як необхідної умови професійного становлення.

Завдання самостійної роботи студентів:

- навчання студентів самостійно працювати з різними джерелами інформації;
- творче сприйняття і осмислення навчального матеріалу;

- формування навичок щоденної навчальної самостійної роботи.

Зміст самостійної роботи полягає в таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу;
- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання.

Самостійна робота студентів повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;
- володіння розумовими процесами;
- мобільність і критичність мислення;
- володіння засобами обробки інформації;
- здібність до творчої праці.

Критерії оцінювання – кожна робота оцінюється у 5 балів.

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	2 бали
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бали
3	Обґрунтування висновків	0,5 бали
4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	0,5 бал

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1.		6	15
1	В контексті першої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
2	В контексті другої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
3	В контексті третьої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою	2	5

	тематикою.		
Змістовий модуль 2.		12	20
4	В контексті четвертої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
5	В контексті п'ятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
6	В контексті шостої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
7	В контексті сьомої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
Разом		18	35

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік. *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю:* тестові програми.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Наука як складне системне явище, що потребує філософського осмислення.
2. Філософія науки як галузь пограниччя філософії та конкретного наукового знання.
3. Характерні риси науковості.
4. Проблеми походження науки та її періодизації.
5. Основні періоди в історії становлення та розвитку науки.
6. Об'єкт та предмет філософії науки.
7. Рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний.
8. Основні методи наукового пізнання: спостереження та експеримент.
9. Формалізація як метод наукового пізнання.
10. Проблема виміру як методу. Наукові поняття.
11. Гіпотетико-дедуктивна схема розвитку наукового знання. Пояснення і передбачення.
12. Процедури обґрунтування теоретичних знань. Критерії вибору теорії.
13. Наука і духовна культура.
14. Функції науки в житті суспільства.
15. Логіко-епістемологічні нормативи науки.
16. Соціокультурні норми науки.
17. Головні критерії науковості.
18. Наукова картина світу як форма систематизації та узагальнення наукових знань.
19. Раціональність як здатність упорядковувати сприйняття світу. Наука як особливий тип раціональності.
20. Типи наукової раціональності: класичний, некласичний, посткласичний.
21. Традиціоналістський та технократичний типи розвитку цивілізації та їх базисні цінності.
22. Генезис та становлення теоретичного знання в античній культурі.
23. Формування передумов наукового мислення в середньовічних університетах.
24. Становлення дослідної науки в культурі пізнього Середньовіччя та Відродження.
25. Наукова революція XVI-XVII століть: формування основ математичного природознавства.
26. Раціоналізм та емпіризм як основні філософсько-методологічні програми в науці Нового часу.
27. Класична наука XVIII-XIX століть.

28. Роль Просвітництва в розвитку науки.
29. Позитивістська традиція в філософії науки: класичний позитивізм і емпіріокритицизм.
30. Проблемне поле та принципові положення логічного позитивізму та постпозитивізму.
31. Критичний раціоналізм Карла Поппера.
32. Наукові, методологічні та філософські витоки, основні принципи і проблематика постпозитивізму.
33. Мислителі постпозитивного напрямку: Томас Кун, Імре Лакатос, Джеральд Холтон, Пол Фейєрабенд. Проблема включення нових теоретичних уявлень в культуру.
34. Головні характеристики сучасного етапу розвитку науки.
35. Наукові революції як «точки біфуркації» в розвитку знання.
36. Типи наукових революцій: глобальна, комплексна, науково-технічна.
37. Глобальні наукові революції.
38. Нелінійність росту наукового знання.
39. Наука в контексті сучасної цивілізації.
40. Сцієнтизм та антисцієнтизм.
41. Наука та паранаука.
42. Комп'ютеризація науки, її проблеми та наслідки.
43. Етичні проблеми сучасної науки.
44. Криза ідеалу ціннісно-нейтрального наукового дослідження.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Разом: 60 год., із них: лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 18 год., модуль. контр. – 4 год., семестр. контр. – 10 год.

Разом: 60 год., із них: лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 18 год., модуль. контр. – 4 год., семестр. контр. – 10 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Наука як спосіб пізнання світу (76 балів)			Змістовий модуль 2. Основні типи наукової раціональності (93 бали)			
Теми	1	2	3	4	5	6	7
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві (1 бал)	Тема 2. Філософія науки, її предмет та проблематика (1 бал)	Тема 3. Методи наукового пізнання (1 бал)	Тема 4. Наука як тип раціональності (1 бал)	Тема 5. Історична зміна типів наукової раціональності (1 бал)	Тема 6. Класична наукова парадигма (1 бал)	Тема 7. Філософська рефлексія сучасного етапу розвитку науки (1 бал)
Семінарські заняття (теми, бали)	Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві (10+1 бал)	Філософія науки, її предмет та проблематика (10+1 бали)	Методи наукового пізнання (10+1 бали)	Наука як тип раціональності (10+1 бали)	Історична зміна типів наукової раціональності (10+1 бали)	Класична наукова парадигма (10+1 бали)	Філософська рефлексія сучасного етапу розвитку науки (10+1 бали)
Самостійна робота	Самостійна робота до першої теми (5 балів)	Самостійна робота до другої теми (5 балів)	Самостійна робота до третьої теми (5 балів)	Самостійна робота до четвертої теми (5 балів)	Самостійна робота до п'ятої теми (5 балів)	Самостійна робота до шостої теми (5 балів)	Самостійна робота до сьомої теми (5 балів)
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 1 (25 балів)			МКР 2 (25 балів)			
Семестровий контроль				Комплексний іспит			

8. Рекомендовані джерела

Першоджерела

1. Аристотель. Сочинения в 4т. - М., 1984.
2. Бердяев Н. Самопознание. Русская идея. -М.: Издательство «ЭКСМО», 2009. -704с.
3. Бэкон Ф. Сочинения: В 2 т. - М. 1988.
4. Гегель Г.В.Ф. Феноменология духа. -СПб., 1994.
5. Декарт Р. Сочинения: В 2т. - М., 1994.
6. Кавелин К.Д. Наш умственный строй. - М., 1989.
7. Кант И. Трактаты. - СПб., 1996.
8. Киреевский И.В. Критика и эстетика. - М., 1987.
9. Лейбниц Г.В. Сочинения: В 4 т. - М., 1983 — 1989.
10. Ломоносов М.В. Избранные философские произведения. - М., 1980.
11. Макиавелли Н. Сочинения. - СПб., 1998.
12. Маркс К. К критике политической экономии. Предисловие // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. 2-е изд. Т. 13. -М., 1985.
13. Николай Кузанский. Сочинения в 2т. -М., 1979— 1980.
14. Платон. Собрание сочинений в 4т. - М., 1990— 1994.
15. Сартр Ж. - П. Бытие и ничто. Опыт феноменологической онтологии. - М., 2000.
16. Соловьев В. С.Оправдание добра. Нравственная философия. - М.: Академический проект, 2010. -672с.
17. Спиноза Б. Об усовершенствовании разума: Сочинения. - М. —Харьков, 1998.
18. Фихте И.Г. Сочинения в 2 т. - СПб., 1993.
19. Флоренский П.А. Столп и утверждение истины. - М., 1990.
20. Фрагменты ранних греческих философов. - М., 1989. Ч. 1
21. Хайдеггер М. Бытие и время. -М., 1997.
22. Хомяков А.С. Полное собрание сочинений. -Т. 1-8. - М. 1985.
23. Шеллинг Ф.В.И. Сочинения в 2 т. - М., 1987.
24. Шестов Л. Избранные произведения. - М., 1993.
25. Энгельс Ф. Диалектика природы. //Маркс К., Энгельс Ф. Соч. 2-е изд. -Т. 20. -М., 1985.
26. Эпикур. Письма. Главные мысли // Лукреций. О природе вещей. - М., 1983
27. Эразм Роттердамский. Философские произведения.- М., 1986.
28. Ясперс К. Смысл и назначение истории. -М., 1991.

Основна

1. Алексеев В.О. , Мальшина, Н. А. Философия. Конспект лекций. —М.: Издательство «ЭКСМО»,2007. -160с.
2. Асмус В. Ф. Античная философия (история философии). Учебник для ВУЗов. - 3-е изд.- М.: Высш. шк., 2003.-400с.
3. Гриненко Г.В.История философии: Учебник. — М.: Юрайт-Издат, 2006.
4. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия. — 2-е изд. испр. и доп. — М.: Айрис-Пресс, Рольф, 2001.
5. Евлампиев И.И. История русской философии: Для вузов. — М.: Высшая школа, 2002.
6. Замалеев А.Ф. Лекции по истории русской философии XI-XX вв. — СПб. Летний сад, 2001.
7. Зотов А.Ф. Современная западная философия: Учебное пособие для вузов. — М.: Высшая школа, 2001.
8. Иконникова Г. И., Иконникова Н. И. Философия Древнего мира. - М.: ЮНИТИ, 2010.- 247с.
9. Катаева О. В. Философия. Учебное пособие. —Ростов н/Д.: Феникс, 2010.- 384с.
10. Кисиль В.Я., Рибери В.В. Галерея античных философов. — В 2-х т. — М., 2002.

11. Кохановский В. П., Яковлев В. П. История философии. - Ростов н/Д.: Феникс, 2008.- 731с.
12. Кузнецов В.Н. Немецкая классическая философия: Учебник. – 2-е изд. – М.: Высшая школа, 2003.
13. Маслин М.А. История русской философии. -М.: Издательская группа АСТ, 2008.- 638с.
14. Огородник І.В., Огородник В.В. Історія філософської думки в Україні. – К.: «Вища школа», «Знання», 1999. – 543 с.
15. Родчанин Е. Г., Колесников В. И. Философия для технических вузов (исторический и систематический курс). – М.: Издательский дом Дашков и К., 2007. -431с.
16. Романов Ю.И., Сандулов Ю.А. Краткая история философской мысли: Учебное пособие для вузов. – СПб.: Лань, 2002.
17. Скирбекк Г., Гилье Н. История философии. – М.: ВЛАДОС, 2001.
18. Соколов В.В. Европейская философия XV-XII веков: Учебное пособие для вузов. – М.: Высшая школа, 2003.
19. Соколов В.В. Средневековая философия: Уч. пос. – 2-е изд.. – М.: Эдиториал, 2001.
20. Спиркин А. Г. Философия. Учебное пособие для вузов. – М.: Юрайт-Издат, 2010.- 832с.
21. Философия: Учебное пособие для высших учебных заведений./Отв. ред. В. П. Кохановский.-Изд. 19-е.-Ростов н/Д.: Феникс, 2009.- 575

Додаткова

1. Алексеев П. В. Хрестоматия по философии. - М., 2000.
2. Антология Античной философии/Сост. С.В. Перевезенцев. –М.:ОЛМА-Пресс, 2001.
3. Антология Средневековой мысли: Теология и философия европейского Средневековья. – В 2-х т. – СПб.: Изд-во РХГИ, 2002. Т.2. -
4. Антология философии Средних веков и эпохи Возрождения. /Сост. С.В.Перевезенцев. – М.: ОЛМА-Пресс, 2001.
5. Больнов О.Ф. Философия экзистенциализма: Философия существования/ Пер. с нем. – СПб.: Лань, 1999.
6. Бохенский Ю.М. Современная Европейская философия. – М.: Научный мир, 2000.
7. Галактионов А.А., Никандров П.Ф. Русская философия XI-XIX веков. - Л., 1989.
8. Губман В.Л. Смысл истории: очерки современных западных концепций. - М., 1991.
9. Канке В.А. Философия. Исторический и систематический курс: Учебник. - М., 1996.
10. Томпсон М. Восточная философия/ Пер. с англ. – М.: ФАИР-Пресс, 2002.
11. Философия эпохи Возрождения и Реформации. – СПб., 1996.